

H O T Ă R Ă R E A nr.1-342/2025
cu privire la examinarea contestației procurorului în Procuratura UTA
Găgăuzia, Oficiul Comrat, Nicolae Tian, împotriva hotărârii Colegiului de
disciplină și etică nr.3-116/2023 din 22.09.2023

23 septembrie 2025

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă contestația procurorului Nicolae Tian împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-116/2023 din 22.09.2023, audiind informația prezentată de către doamna Svetlana Balmuș, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Prin Hotărârea nr. 3-116/2023 din 22.09.2023 Colegiului de disciplină și etică a aplicat în privința procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat, Nicolae Tian, sancțiunea disciplinară - mustrare, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a) și b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Pentru a decide în acest fel, Colegiul de disciplină și etică a reținut, în esență, că procurorul Nicolae Tian a avut în exercitarea urmăririi penale cauza nr.xxxxxxxxxx și în conducere cauzele penale nr. xxxxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx. S-a constatat, că procurorul Nicolae Tian, nejustificat a lăsat în nelucrare cauzele penale menționate pe un termen de la 3 pînă la 9 luni.

Aceste circumstanțe privite în ansamblu denotă, cu certitudine, faptul îndeplinirii necorespunzătoare de către procurorul Nicolae Tian a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3) din Legea cu privire la procuratură.

Procurorul Nicolae Tian consideră că argumentele și probele Inspecției procurorilor și ale Colegiului de disciplină și etică, care stau la baza hotărârii de sancționare, sunt nefondate și nu pot servi ca probe ce demonstrează vinovăția lui în comiterea abaterii disciplinare incriminate.

I. Circumstanțele reflectate în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

La originea procedurii disciplinare în privința procurorului Nicolae Tian se află sesizarea din 23.03.2023 a procurorului-șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia, Nicolai Levandovski, și sesizarea din 11.04.2023 a adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef al Oficiului Central, Ion Bazatin.

În conținutul sesizării sale, procurorul-șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia, Nicolai Levandovski, a menționat că, în cadrul verificării în baza controlului ierarhic, a materialelor dosarului penal nr.xxxxxxxxxx, inițiat în baza Raportului procurorului adjunct-interimar al Procurorului-șef al UTA Găgăuzia, șef-interimar al Oficiului Comrat, Vasile Untilă, au fost constatate multiple încălcări ale legislației. Urmărirea penală în cauza penală menționată a fost pornită la 23.04.2021 de Procuratura UTA Găgăuzia, efectuarea urmăririi penale fiind dispusă procurorului Nicolae Tian.

La data de 13.03.2023, în procesul verificării materialelor cauzei penale, s-a stabilit că ultima acțiune procesuală efectuată de procurorul Nicolae Tian în cauza

menționată a fost cea din 30.06.2022, când lui Xxxx Xxxx i-a fost înaintată acuzarea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin.(3) lit. c) și f) din Codul penal. De la momentul înaintării învinuirii lui Xxxx Xxxx pe data de 30.06.2022 și până la 13.03.2023 (*aproximativ 9 luni*), în cadrul urmăririi penale procurorul Nicolae Tian nu a efectuat nici o acțiune procesuală.

Mai menționează autorul sesizării că, în procesul verificării materialelor cauzei penale, a stabilit că ultima prelungire a termenului de urmărire penală a fost efectuată de către procuror la 19.08.2022, termenul fiind prelungit până la data de 22.09.2022, iar din data de 23.09.2022 până la momentul efectuării controlului (13.03.2023), prelungirea termenului de urmărire penală lipsește.

Totodată, procurorul-șef Nicolai Levandovski menționează că a depistat lipsa semnăturii olografe a procurorului Nicolae Tian pe mai multe acte procesuale și anume: pe demersul privind controlul legalității măsurilor speciale de investigație din 18.06.2021; pe demersul privind autorizarea interceptării și înregistrării convorbirilor telefonice din 18.05.2021; pe ordonanța cu privire la prelungirea măsurilor speciale de investigație-interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice din 03.08.2021; pe demersul privind autorizarea prelungirii interceptării și înregistrării comunicărilor telefonice din 03.08.2021; pe ordonanța privind aplicarea măsurii preventive în privința învinuitului Xxxx Xxxx din 16.03.2022 și pe Procesul-verbal de audiere a învinuitului Xxxx Xxxx din 30.06.2022.

Consideră autorul sesizării că, prin acțiunile descrise supra, procurorul Nicolae Tian a admis tergiversarea neîntemeiată a urmăririi penale pe cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx.

Adjunctul interimar al Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef al Oficiului Central, Ion Bazatin, a invocat în sesizarea sa că, în cadrul verificării în baza controlului ierarhic a materialelor dosarului penal nr.xxxxxxxxxxxx, procurorul Nicolae Tian a tergiversat neîntemeiat urmărirea penală pe caz, pe parcursul a 3 luni, neefectuând careva acțiuni procesuale în cadrul investigării cauzei penale menționate.

Totodată, autorul sesizării a menționat că, la 20.03.2023, în cadrul verificării materialelor cauzei penale nr.xxxxxxxxxxxx, a stabilit că timp de 9 luni în cadrul urmăririi penale nu a fost efectuată nici o acțiune de urmărire penală, fiind prezente doar ordonanțele formale de prelungire a termenului de urmărire penală.

Potrivit concluziei adjunctului interimar al Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef al Oficiului Central, Ion Bazatin, procurorul conducător al urmăririi penale, Nicolae Tian, a dat dovadă de o pasivitate totală în exercitarea atribuțiilor de serviciu, fapt care a atras după sine tergiversarea neîntemeiată a urmăririi penale în cauzele penale nr.xxxxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxxxx și, neatribuirea persoanei suspecte în comiterea infracțiunii calitatea procesuală necesară.

II. Circumstanțele stabilite în cadrul verificării sesizării disciplinare de către Inspekția procurorilor

La data de 18.05.2023, ambele proceduri disciplinare cu Deciziile Inspekției procurorilor din 17.05.2023, au fost înaintate Colegiului de disciplină și etică, însoțite de Rapoartele inspectorului Nicolae Tricolici, din 17.05.2023, cu privire la rezultatele verificării sesizărilor referitoare la faptele procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat, Nicolae Tian, ce pot constitui abateri disciplinare.

Reieșind din conținutul **sesizării procurorului-șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia, Nicolai Levandovski** și a probelor administrate, Inspecția procurorilor a constatat că faptul comiterii abaterilor disciplinare de către procurorul Nicolae Tian se confirmă prin următoarele probe: copia raportului adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat, Vasile Untilă, din 17.03.2022 privind încălcările admise de procurorul Nicolae Tian; copia ordonanței de pornire a urmăririi penale în cauza nr.xxxxxxxxxx din 23.04.2021; copia ordonanței de formare a grupului de lucru din 23.04.2021; copia ordonanței de punere sub urmărire penală a cet. Xxxx Xxxx din 30.04.2022; copia procesului verbal de audiere a învinuitului Xxxx Xxxx din 30.06.2022; copia deciziei Curții de Apel Comrat din 16.03.2022; copia ordonanței de prelungire a termenului de urmărire penală din 19.08.2022; copia demersului privind autorizarea interceptării și înregistrării convorbirilor telefonice din 18.05.2021; copia ordonanței de prelungire a măsurilor speciale de investigații din 03.08.2021; copia demersului de prelungire a măsurii speciale de investigație din 03.08.2021; copia ordonanței privind aplicarea măsurii preventive în privința învinuitului Xxxx Xxxx din 16.03.2022; copia ordonanței retragere a cauzei penale din gestiunea procurorului Nicolae Tian și transmiterea acesteia spre soluționare procurorului Igor Garaba.

Din conținutul **sesizării adjunctului interimar al Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef al Oficiului Central, Ion Bazatin** și a probelor administrate, Inspecția procurorilor a constatat că comiterea abaterilor disciplinare de către procurorul supus verificării se confirmă prin următoarele acte: sesizarea; copia scrisorii de însoțire din 27.03.2023; copia raportului adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat, Vasile Untilă, din 20.03.2022; copia scrisorii de însoțire din 08.12.2022; copia raportului organului de urmărire penală, cu propunerea de punere sub învinuire a cet. Xxxxxxx Xxxxxxx din 08.12.2022; copia ordonanței de punere sub urmărire penală a cet. Xxxxxxx Xxxxxxx din 20.12.2022; copiile ordonanțelor de prelungire a termenului de urmărire penală; copia scrisorii de însoțire din 21.03.2023; copia ordonanței de pornire a urmăririi penale în cauza nr.xxxxxxxxxx din 08.05.2019; copia ordonanței procurorului ierarhic superior din 20.06.2022; copia scrisorii de însoțire din 27.06.2022; copia ordonanței procurorului Vasile Untilă din 28.06.2022 și alte acte procesuale.

În concluzie, Inspecția procurorilor a reținut că procurorul Nicolae Tian, prin acțiunile și inacțiunile sale în cadrul gestionării cauzelor penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx, a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, aducând totodată atingere onoarei și imaginii instituției Procuraturii.

Aceste abateri s-au manifestat prin încălcarea prevederilor art. 1 alin. (2), art. 19 alin. (3), art. 20 alin. (1), art. 52 alin. (1) pct. 7, art. 254 alin. (1) și art. 259 alin. (1) din Codul de procedură penală, precum și a principiului supremației legii, consacrat la pct. 6.1.1, 6.1.4 și 6.1.6 din Codul de etică al procurorilor, potrivit cărora procurorul este obligat să respecte legislația națională și internațională la care Republica Moldova este parte, să protejeze drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, ale persoanelor fizice și juridice, precum și să asigure desfășurarea procedurilor penale într-un termen rezonabil.

De asemenea, procurorul a ignorat principiul judecării echitabile, prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților

Fundamentale, precum și actele normative ale Procuraturii și ale organelor de autoadministrare a procurorilor, contrar intereselor justiției.

Potrivit Inspecției, încălcările procurorului Nicolae Tian constituie abateri disciplinare prevăzute la art. 38 lit. a) și b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, manifestate prin - îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, în lipsa unei justificări determinate de schimbarea practicii de aplicare a normelor juridice.

III. Aprecierea și constatările Colegiului de disciplină și etică

În rezultatul examinării probelor administrate în cadrul procedurii disciplinare, Colegiul de disciplină și etică a rezumat că acțiunile procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat, Nicolae Tian, întrunesc elementele abaterii disciplinare prevăzute la art.38 lit. a) și b) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură - *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și nerespectarea, din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură ori întârzierea în efectuarea acestora.*

Colegiul a constatat că procedura disciplinară a vizat activitatea procurorului Nicolae Tian în exercitarea urmăririi penale în cauza nr.xxxxxxxxxxxx, precum și în conducerea cauzelor penale nr. xxxxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx. În urma examinării, s-a reținut că materialul probator administrat atât în faza controlului de serviciu, cât și în procesul de examinare nemijlocită de către Colegiu, s-a constatat că procurorul Nicolae Tian, nejustificat a lăsat în nelucrare cauzele penale menționate supra de la 3 până la 9 luni, ceea ce demonstrează cu certitudine că în acțiunile/inacțiunile procurorului sunt întrunite toate elementele constitutive ale unei abateri disciplinare.

În special, instanța disciplinară a notat că obligația procurorului de a asigura termenul rezonabil al urmăririi penale, așa cum este stabilit de art.20 alin. (4) din Codul de procedură penală, se referă nu doar la drepturile și libertățile persoanei, dar și la autoritatea funcției de procuror, la încrederea publicului în realizarea legală a procedurilor penale și la calitatea actului de justiție.

Potrivit prevederilor art. 6 alin.(3) lit. a) și d) din Legea nr.3 din 25.02.2016 *cu privire la Procuratură*, „Procurorul este obligat să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror...”.

Conform reglementărilor procesual penale, procurorul, atât la efectuarea nemijlocită a urmăririi penale, cât și la conducerea cu urmărirea penală, este responsabil de verificarea și asigurarea respectării termenului rezonabil de urmărire penală. Acest fapt presupune că procurorul are obligația de a nu admite lăsarea nejustificată în nelucrare un termen îndelungat a cauzelor penale, termen care nu poate fi explicat în mod rezonabil unui observator obiectiv.

Încălcarea normelor imperative, prevăzute la art.20, 52, 259 Cod de procedură penală, a dus inevitabil la prejudicierea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, dar și la scăderea imaginii instituției și la afectarea prestigiului profesiei de procuror.

Mai mult, în cauza penală nr.xxxxxxxxxx, pe care o avea în exercitare, procurorul Nicolae Tian, contrar prevederilor art.259 Cod de procedură penală, a omis de a emite ordonanțele de prelungire a termenului de urmărire penală o perioadă de timp îndelungată - de la 23.09.2022 pînă la 13.03.2023.

Aceste circumstanțe privite în ansamblu, denotă fără nici o îndoială faptul îndeplinirii necorespunzătoare de către procurorul Nicolae Tian a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3) din Legea cu privire la Procuratură.

În consecință, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. a) și b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, prin Hotărârea nr.3-116/2023 din 22.09.2023, Colegiului de disciplină și etică a aplicat în privința procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat, Nicolae Tian, sancțiunea disciplinară – mustrare.

IV. Circumstanțele și motivele expuse în contestația împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică

În contestația depusă la data de 29.09.2023, procurorul Nicolae Tian a exprimat dezacordul cu Hotărârea Colegiul de disciplină și etică nr.3-116/2023 din 22.09.2023, apreciind-o ca fiind neîntemeiată.

În explicația depusă la Inspekția Procurorilor, cu referire la cauza penală nr.xxxxxxxxxx, Nicolae Tian a menționat că, *drept temei pentru pornirea urmăririi penale pe cauza penală sus-menționată a servit raportul șefului interimar al Secției Investigații al UTA Găgăuzia, Xxxxxx Xxxxxxx, cu privire la faptul că, din anul 2020, pe teritoriul UTA Găgăuzia își desfășoară activitatea grupul de persoane implicate în traficul de droguri - semănatul, cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri, prelucrarea și utilizarea unor astfel de plante, acțiuni săvârșite cu scop de înstrăinare, precum și producerea, prepararea, prelucrarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea drogurilor sau alte tranzacții ilegale de droguri și anume marihuana, săvârșite în proporții mari cu scop de înstrăinare. Grupul infracțional menționat utilizează sudul Republicii Moldova ca piața de desfacere ilicită a drogurilor, precum și exportă droguri în străinătate, în special în Federația Rusă și Ucraina.*

Prin ordonanța Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia s-a dispus efectuarea urmăririi penale pe cauza penală sus indicată de către un grup de procurori din cadrul Procuraturii UTA Găgăuzia, conducătorul grupului de urmărire penală fiind numit Nicolae Tian.

Aferent faptelor descrise în sesizare Nicolae Tian a comunicat, că în cadrul acestei cauze penale dânsul a efectuat toate acțiunile de urmărire penală, urmărirea penală fiind practic finisată. Au rămas a fi efectuate acțiunile de înaintare a învinuirii definitive învinuiților și de prezentare a materialelor. Însă din cauza volumului mare de lucru, nu a reușit să efectueze acțiunile procesuale penale sus numite.

Ce privire la așa zisele încălcări depistate de către autorul sesizării, Nicolae Tian a comunicat că ordonanțele de prelungire a termenului de urmărire penală au fost permanent lăsate în cancelaria Procuraturii și probabil nu au fost anexate la materialele cauzei penale, care în momentul când a fost luată la control nu era cusută și nici aranjată, din motiv că era în lucru. Lipsa semnăturilor de pe actele procesuale a fost explicată prin simple omisiuni de către procuror, care a asigurat totodată că acțiunile procesuale au fost efectuate corect și, la finisarea urmăririi penale, cauza urma să fie verificată și îndreptate toate neajunsurile.

Conform procurorului Nicolae Tian, toate acțiunile de urmărire penală pe prezenta cauza penală au fost efectuate, însă din motiv că efectua simultan un volum mare de lucru, nu a reușit fizic să țină la control tot procesul. Despre faptul că are volum mare de lucru a raportat conducătorilor.

În explicația depusă la Inspekția Procurorilor, cu referire la cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, Nicolae Tian a declarat că, i s-a distribuit în conducere cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, pornită în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(l) din Codul Penal și cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, pornită în baza art.332 alin.(l) Cod penal. Ulterior, cauzele penale menționate au fost conexe și atribuit număr unic xxxxxxxxxxxx. La moment cauza penală nu a fost finisată din motiv că martorul principal Xxxxx Xxxxxx, fără declarațiile căruia nu este posibil de luat o decizie legală și obiectivă, se află internat în spital (cu diagnoza cancer). Actele confirmatorii sunt anexate la materialele cauzei.

Aferent cauzei penale nr.xxxxxxxxxx, Nicolae Tian a declarat că, a fost pornită la data de 08.05.2019 de către SUP IP Taraclia, în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(3) lit.d) din Cod penal. Ulterior, cauza a fost expeditată conform competenței OUP Comrat.

În cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală, procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat, Codrean Tatiana, a emis la 11.01.2021 ordonanța de încetarea a urmăririi penale, în temeiul art.275 pct. 3) CPP.

Abia la 20.07.2022, procurorul ierarhic superior, Ion Bazatin, a anulat ordonanțe de încetarea a urmăririi penale, conducerea urmăririi penale fiind atribuită procurorului Nicolae Tian, care, pe data de 27.04.2023 l-a audiat în calitate de bănuț pe Xxx Xxxx.

Nicolae Tian a susținut că, timp de aproape 3 ani de zile până la încetare, perioadă în care cauza penală nu se afla în gestiunea sa, OUP nu a acumulat probe relevante pe dosar, iar din data de 11.01.2021 până pe data de 20.07.2022 cauza a stat în nelucrare, fiind încetată. În aceste condiții, a arătat că nu înțelege poziția conducerii referitoare la reproșul privind lipsa de activitate pe prezenta cauză penală, subliniind că aspectele anterioare nu-i pot fi imputate. Totodată, a menționat că, la moment, acțiunile de urmărire penală continuă, iar în caz de necesitate va informa suplimentar.

Procurorul Nicolae Tian a mai notat că procedura disciplinară în privința sa a fost intentată în baza sesizărilor procurorului-șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia, Nicolai Levandovski, și adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef al Oficiului Central, Ion Bazatin, deși, potrivit art. 43 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, aceștia nu sunt subiecți de sesizare.

Totodată, a accentuat că, la momentul examinării cauzei disciplinare în privința sa, Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nu avea legitimitate, mandatul membrilor fiind expirat de drept. Rezultatele alegerilor membrilor procurorilor în cadrul Colegiului de selecție și carieră a procurorilor și Colegiului de etică și disciplină, au fost validate prin Hotărârea nr. 6 a Adunării Generale din 27 mai 2016, prin urmare, termenul de 4 ani indicat în Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016 și în Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14 septembrie 2016, a expirat la 27 mai 2020.

Procurorul Nicolae Tian a susținut că hotărârea Colegiului de disciplină și etică este lipsită de temei, întrucât aceasta indică generic comiterea abaterii disciplinare prevăzute la art. 38 lit. a) și b) din Legea cu privire la Procuratură, fără a individualiza concret faptele reținute, or, din conținutul considerentelor se desprind constatări care ar putea fi încadrate și la alte forme de abateri, inclusiv la încălcarea gravă a legii, prevăzută distinct de art. 38 lit. e), ceea ce creează confuzie și lipsă de claritate juridică.

Totodată, procurorul a arătat că în hotărâre nu se explică modul în care abaterea imputată ar fi afectat actul de justiție ori imaginea Procuraturii, nefiind administrate probe pertinente care ar demonstra aceasta. În opinia sa, simpla menționare a unor preținse omisiuni în cauzele gestionate nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru sancționare.

În apărarea sa, Nicolae Tian a subliniat că își exercită atribuțiile în baza principiului independenței procesuale, ceea ce presupune că deciziile adoptate în cadrul urmăririi penale îi aparțin în mod unipersonal și independent. În acest sens, criticile privind faptul că ar fi prelungit formal termenele de urmărire penală sau că nu ar fi întreprins toate măsurile posibile nu pot fi considerate încălcări disciplinare, atât timp cât deciziile au fost adoptate în limitele competenței sale.

De asemenea, procurorul a accentuat că verificarea respectării termenului rezonabil al urmăririi penale nu este de competența Colegiului de disciplină și etică, ci a judecătorului de instrucție, conform art. 300 alin. (3¹) CPP. Or, la dosarul disciplinar nu există nicio probă că ar fi fost formulată vreo plângere privind tergiversarea nejustificată a urmăririi penale și nici că instanța ar fi constatat vreo încălcare în acest sens. În lipsa unei asemenea constatări, concluzia Colegiului potrivit căreia procurorul ar fi afectat termenul rezonabil este, în opinia sa, arbitrară.

În susținerea acestei idei, procurorul a invocat și dispozițiile art. 20 CPP, care stabilesc criteriile de apreciere a termenului rezonabil, precum și existența unui mecanism special instituit prin Legea nr. 87/2011 pentru repararea prejudiciilor cauzate prin încălcarea acestui drept, arătând că numai instanțele de judecată sunt abilitate să constate astfel de încălcări.

Nu în ultimul rând, procurorul a reclamat încălcarea dreptului său la apărare, întrucât cererea apărătorului desemnat, X. XXXXXXX, de amânare a ședinței din 08.09.2023 a fost respinsă fără motivare, lipsindu-l astfel de asistența juridică la care avea dreptul.

În concluzie, procurorul Nicolae Tian a solicitat anularea hotărârii Colegiului de disciplină și etică și încetarea procedurii disciplinare, motivând că faptele imputate nu întrunesc elementele constitutive ale unei abateri disciplinare și că procedura a fost afectată de vicii esențiale.

V. Examinarea contestației de către Consiliul Superior al Procurorilor

Se notează că citarea părților pentru ședința din 16.12.2024 s-a realizat în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor¹.

Poziția procurorului Nicolae Tian.

Procurorul Nicolae Tian, vizat în procedura disciplinară de referință, a înaintat o cerere Consiliului, prin care a solicitat examinarea contestației în lipsa sa.

¹ Aprobat prin Hotărârea nr. nr.12-225/16 din 14.09.2016

De asemenea, contestatarul a menționat că susține integral contestația și motivele invocate, solicită încetarea procedurii disciplinare și anularea hotărârii Colegiului de disciplină și etică.

În această conjunctură, se rețin prevederile pct. 6.11 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, potrivit căroră, în cazul examinării contestației împotriva hotărârilor colegiilor, neprezentarea persoanelor vizate nu împiedică examinarea acesteia.

Poziția inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor.

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 23.09.2025 Inspecția procurorilor a fost reprezentată prin dispoziție de către inspectorul Tudor Gratii, care a menționat că hotărârea Colegiului de disciplină și etică este bazată pe analiza probelor administrate în cadrul verificărilor disciplinare, ce indică asupra vinovăției procurorului Nicolae Tian.

VI. Aprecieria Consiliului Superior al Procurorilor

Analizând hotărârea contestată și materialele procedurii disciplinare, ținând cont de argumentele prezentate de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Tudor Gratii, precum și de prevederile legale incidente, Consiliul Superior al Procurorilor constată necesitatea respingerii contestației procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat, Nicolae Tian, depusă împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-116/2023 din 22.09.2023.

Pentru motivarea concluziei formulate, vor fi expuse raționamentele de fapt și de drept, de care s-a condus Consiliul Superior al Procurorilor la adoptarea deciziei pe acest caz.

Din constatările Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor a desprins două categorii de pretinse încălcări imputabile procurorului Nicolae Tian – cele prevăzute de art. 38 lit.a) și lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Se notează că, în accepțiunea Legii nr.200 din 31.07.2023, dispoziția art. 38 lit. a) a fost concretizată, prin stabilirea arealului de obligațiuni prevăzute la art. 6 lin.(3) din Legea cu privire la Procuratură, pentru a căror îndeplinire necorespunzătoare procurorul poate fi sancționat disciplinar.

În același context, modificarea adusă articolului 38 lit. b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, reflectă o extindere a normelor referitoare la abaterile disciplinare și reprezintă un pas către o definiție mai precisă a comportamentului considerat inacceptabil pentru un procuror.

Raportat la argumentele contestatarului Nicolae Tian, că procurorul-șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia și adjunctul interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef al Oficiului Central, nu pot fi subiecți cu drept de sesizare potrivit art. 43 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, Consiliul Superior al Procurorilor va face referire la normele speciale incidente.

Astfel, potrivit Regulamentului privind conținutul și procedura de depunere a sesizării cu privire la abaterea disciplinară comisă de procuror, aprobat prin Hotărârea CSP nr.12-240/16 din 29.09.2016, pct.2.1, sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de procuror poate fi înaintată de: a) orice persoană interesată; b) membrii Consiliului Superior al Procurorilor; d) membrii Colegiului de

evaluare a performanțelor procurorilor în condițiile art.31 alin.(5) din Legea cu privire la Procuratură; e) Procurorul General; f) procurorii-șefi; g) Inspecția procurorilor, în urma controalelor efectuate.

Iar conform pct.2.2, subiecții prevăzuți la pct.2.1 pot înainta sesizarea cu privire la faptele ce le-au devenit cunoscute fie în exercițiul drepturilor sau al atribuțiilor lor funcționale, fie în baza informațiilor difuzate de mass-media sau din alte surse de informare.

Mai mult, art.43 alin.(1) lit. a) și alin.(2) din Legea nr.3/2016, atribuie oricărei persoane interesate dreptul de a înainta sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de procuror.

Făcând referire la actele normative instituționale, Consiliul stabilește că, potrivit pct. 34 din Regulamentul Procuraturii, aprobat prin ordinul nr.33/3 din 03.05.2022, procurorii-șefi și conducătorii subdiviziunilor Procuraturii Generale, procurorii-șefi ai procuraturilor specializate și teritoriale, precum și adjuncții acestora organizează și coordonează activitatea subdiviziunii structurale din subordine, conform competențelor și atribuțiilor funcționale și sunt manageri operaționali ai acestora.

La fel, pct.133 din Regulamentul sus-menționat prevede că procurorul-șef al procuraturii teritoriale are următoarele atribuții: a) organizează, coordonează și exercită direct sau prin intermediul adjunctului/adjuncților săi controlul asupra personalului din subordine, în vederea îndeplinirii în mod corespunzător a sarcinilor de serviciu; l) propune Consiliului Superior al Procurorilor încurajarea procurorilor sau sancționarea acestora.

Astfel, exercitând atribuțiile de procuror -șef al procuraturii teritoriale și, respectiv de adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef al Oficiului Central, Nicolai Levandovski și Ion Bazatin au avut dreptul de a depune sesizările cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, în postura de persoane interesate, în legătură cu faptele ce le-au devenit cunoscute în exercițiul atribuțiilor funcționale.

Cu privire la insinuarea procurorului Nicolae Tian, privind legitimitatea mandatelor membrilor Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor că fiind expirate, Consiliul va expune unele circumstanțe factologice și de drept.

Din perspectiva factologică, s-a enunțat despre imposibilitatea desfășurării Adunării Generale a Procurorilor (convocată pentru data de 01.07.2020), la care să fie aleși inclusiv membrii Colegiului de disciplină și etică, din cauza restricțiilor sanitare stabilite de autoritățile publice de specialitate.

Imposibilitatea desfășurării acestor alegeri în colegii a determinat punerea în aplicare a prevederilor de lege, care statuează că membrii aleși își exercită mandatul până la alegerea noilor membri (art.83 alin.(6) din Legea nr.3/2016).

În egală măsură, sunt relevante dispozițiile pct.88 din Regulamentul Adunării Generale, adoptat prin Hotărârea Adunării Generale nr.3 din 27.05.2016, conform căreia *„Mandatele membrilor procurori ai Colegiilor, aleși în cadrul Adunării Generale din 27.05.2016, încep la data de 1 august 2016.”*

Prevedere similară este stipulată și în pct.13.3 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.12-225/16 din 14.09.2016 - *„Mandatul membrilor procurori ai Colegiilor, aleși în cadrul Adunării Generale din 27 mai 2016, începe la data de 1 august 2016.”*

Astfel, având în vedere regula generală, instituită la nivel legislativ, mandatul colegiilor din subordinea Consiliului, urma să expire la data de 01.08.2020.

Pe cale de consecință, modificările introduse prin Legea nr.145/2020, în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova - 24.07.2020, și-au produs efectele juridice, adică s-au extins mandatele membrilor colegiilor, în interiorul termenului de până la 01.08.2020, dată până când mandatele colegiilor activau de drept, excluzând, *ab initio*, orice efect retroactiv al legii.

În această situație de fapt, prin efectul art.83 alin.(6) din Legea nr.3/2016, în redacția amendată, s-a extins durata mandatului actualelor componente ale Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor, Colegiului de disciplină și etică și Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor. Respectiv membrii care au fost aleși în conformitate cu Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.6 din 27.05.2016 și în baza hotărârilor Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-230/16 din 22.09.2016, nr.12-236/16 din 29.09.2016 și nr.1-8/2020 din 23.01.2020 urmau să își exercite atribuțiile până la alegerea noilor membri.

Subsidiar, menționăm că, urmare a examinării subiectului privind acțiunea în timp a mandatului membrilor colegiilor din organele de autoadministrare a Procuraturii și ținând cont de argumentele de fapt și de drept, invocate *supra*, Consiliul Superior al Procurorilor a adoptat Hotărârea nr. 1-67/2020 din 24.07.2020 cu privire la extinderea duratei mandatului membrilor colegiilor din subordinea sa.

Făcând referire la hotărârea criticată, procurorul Nicolae Tian a menționat că, în baza Legii nr.87/ 2011, la nivel național s-a creat mecanismul care are ca scop asigurarea respectării termenului rezonabil în procesele judiciare. Aceasta observație nu este incidentă la caz, deoarece se referă la cadrul procesual al respectării termenului rezonabil, pe când cazul dedus analizei se circumscrie perspectivei disciplinare de evaluare a rolului procurorului în soluționarea sarcinilor încredințate. Aceste argumente au fost susținute și de Curtea Supremă de Justiție în cauza *Vladislav Bobrov vs CSP dosar nr. 3ra-826/22*.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că, în cauza penală nr.xxxxxxxxxx, în care urmărirea penală a fost pornită la 23.04.2021, ultima acțiune procesuală efectuată de procurorul Nicolac Tian a avut loc la data de 30.06.2022, când lui Xxxx Xxxx i-a fost înaintată acuzaarea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.217¹ alin. (3) lit. c) și f) din Codul penal.

De la momentul înaintării învinuirii lui Xxxx Xxxx, 30.06.2022, și până la 13.03.2023, adică aproximativ 9 luni, procurorul Nicolae Tian nu a efectuat nici o acțiune procesuală în cadrul urmăririi penale.

La fel, conducerea urmăririi penale pe cauza penală nr.xxxxxxxxxx, în care urmărirea penală a fost pornită la 01.06.2022, în baza bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) din Codul Penal, i-a fost dispusă procurorului Nicolae Tian la data de 28.09.2022.

La 20.03.2023, procurorul ierarhic superior, Vasile Untilă, a solicitat pentru verificare cauza penală, în rezultatul căreia s-a constatat că pe parcursul a 3 luni procurorul Nicolae Tian nu a efectuat nici o acțiune procesuală în cadrul urmăririi penale, tergiversând neîntemeiat urmărirea penală pe caz.

De asemenea, în cauza penală nr.xxxxxxxxxx, în care urmărirea penală a fost pornită la 08.05.2019 de SUP IP Taraclia, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) din Codul penal, ordonanța procurorului ierarhic superior cu

privire la anularea soluției de clasare a cauzei penale și reluarea investigațiilor pe caz a fost adoptată la data de 28.06.2022, conducerea urmăririi penale fiind dispusă lui Nicolae Tian.

La 20.03.2023, în cadrul verificării materialelor cauzei penale, s-a stabilit că timp de 9 luni în cadrul urmăririi penale nu a fost efectuată nici o acțiune de urmărire penală, fiind prezente doar ordonanțele formale de prelungire a termenului de urmărire penală.

În toate aceste cazuri procurorul conducător a urmăririi penale, Nicolae Tian, a dat dovadă de o pasivitate totală în exercitarea atribuțiilor de serviciu, fapt care a condiționat tergiversarea neîntemeiată a urmăririi penale și neatribuirea calității procesuale necesare persoanei suspecte în comiterea infracțiunii.

Procurorul Nicolae Tian nu a ținut cont de faptul că în contextul abaterii disciplinare imputate, conduita sa ilicită a lezat relațiile sociale protejate de norma juridică referitoare la îndeplinirea de către procuror a dispozițiilor legale, implicit termenul rezonabil al urmăririi penale, astfel după cum este stabilit în art.20 alin.(4) din Codul de procedură penală.

Respectiv, nu este relevant *a priori* ca o concluzie despre tergiversarea de către procuror a urmăririi penale să fie condiționată de existența unei încheieri a judecătorului de instrucție referitoare la acest subiect.

La fel, irelevante sunt și constatările procurorului Nicolae Tian referitoare la neexaminarea de către judecătorul de instrucție a plângerilor privind tergiversarea nejustificată a urmăririi penale pe cauzele menționate.

În speță, Consiliul a constatat încălcarea dispozițiilor art. 20 și art. 259 din Codul de procedură penală, care prevăd respectarea termenului rezonabil în desfășurarea urmăririi penale, obligație ce revine procurorului. În aceste condiții, trimiterea procurorului Nicolae Tian la mecanismul instituit prin Legea nr. 87/2011, destinat reparării prejudiciului cauzat prin încălcarea acestui drept, apare ca nejustificată. Respectarea termenului rezonabil în faza urmăririi penale este la fel de importantă ca și în etapa de judecată, fiind esențială pentru buna desfășurare a justiției, sancționarea promptă a faptelor prejudiciabile și menținerea prestigiului Procuraturii, iar Consiliul Superior al Procurorilor are, prin definiție, rolul de garant al acestor valori.

Obligația procurorului de a asigura termenul rezonabil al urmăririi penale, prevăzută de art. 20 alin. (4) CPP, privește nu doar protecția drepturilor și libertăților persoanei, ci și autoritatea funcției de procuror, încrederea publicului în legalitatea procedurilor și calitatea actului de justiție. Această interpretare a fost confirmată și de Curtea Supremă de Justiție în cauza nr. 3ra-235/22, Sergiu Moraru vs. Consiliul Superior al Procurorilor.

În aceste condiții, Consiliul a subliniat că, în cauza dedusă analizei, conduita procesuală a procurorului Nicolae Tian nu corespunde standardelor de profesionalism cerute. Principiul „termenului rezonabil”, analizat cu atenție de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, este parte integrantă a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În această privință, Curtea Europeană a statuat că, deși un dosar voluminos poate justifica o durată mai mare a urmăririi penale, fiecare situație trebuie examinată în funcție de caracteristicile ei specifice, cum ar fi numărul mare de acuzații interdependente sau existența mai multor inculpați în aceeași cauză (cauzele Vaivada c. Lituaniei, Meilus c. Lituaniei).

De asemenea, Curtea europeană a analizat și situațiile legate de existența unor întârzieri cauzate de volumul mare de activitate a autorităților, notând că acestea pot fi acceptate doar dacă nu sunt prelungite în timp, iar cei abilitați cu competența de a efectua investigațiile întreprind măsuri rezonabile pentru a asigura finalitatea lor. În acest sens s-a afirmat că este important ca justiția să fie administrată fără întârzieri, care i-ar compromite eficacitatea și credibilitatea (Scordino c. Italiei).

De asemenea, jurisprudența europeană arată că „lungile perioade de stagnare”, pentru care nu există nicio explicație obiectivă, nu pot fi acceptate (cauza Beaumartin c. Franței).

Raportând aceste principii la situația de față, Consiliul a constatat că, prin neglijența sa, procurorul nu doar că a încălcat termenul legal, ci a și subminat încrederea publicului în actul de justiție. Lipsa unor măsuri eficiente pentru remedierea întârzierilor sporește responsabilitatea sa profesională și evidențiază o abatere gravă de la standardele de diligență impuse de lege și jurisprudența internațională.

Referitor la argumentul procurorului Nicolae Tian privind independența procesuală, Consiliul a arătat că acest principiu nu reprezintă un privilegiu personal, ci o garanție a unei justiții echitabile și eficiente. Codul de etică al procurorilor prevede expres (pct. 6, 6.1, 6.1.1, 6.1.2, 6.1.4, 6.2, 6.2.1) că aceștia se află în serviciul societății, sunt responsabili de conduita lor și au obligația de a respecta cele mai înalte standarde de etică și profesionalism.

În baza principiului supremației legii, procurorul este obligat să respecte legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecării echitabile prevăzute de art. 6 CEDO, actele Procuraturii și deciziile organelor de autoadministrare. Procurorul trebuie să acționeze echitabil și onest, să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și ale participanților la proces.

În egală măsură, principiul independenței obligă procurorul să-și exercite atribuțiile în mod imparțial, onest și ireproșabil, dovedind corectitudine și responsabilitate. Independența nu este un drept al procurorului în interes personal, ci o garanție a unei justiții imparțiale și efective, care servește interesul public.

Regula de la pct. 6.1.4. din Codul de etică vine să sublinieze că procurorul trebuie să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice.

În context, în toate cazurile și în toate etapele procedurii judiciare procurorii sunt obligați să asigure că statul de drept și ordinea publică sunt garantate prin înfăptuirea justiției în mod echitabil, imparțial și efectiv.

Consiliul apreciază ca neîntemeiată concluzia lui Nicolae Tian potrivit căreia a avut dreptul să desfășoare activitatea după bunul plac, fiind îngrădit de principiul independenței procesuale. Este indiscutabil că independența procesuală constituie un pilon fundamental al garantării dreptului la un proces echitabil, însă acest principiu nu poate fi interpretat ca libertatea procurorului de a acționa după propria voință. Independența nu reprezintă un privilegiu personal, ci o garanție oferită cetățenilor că fiecare cauză va fi soluționată în mod echitabil, imparțial și în conformitate cu legea.

Or, o asemenea interpretare eronată denotă o neînțelegere gravă a rolului procurorului, așa cum este acesta stabilit prin Constituție și prin lege, și relevă o lipsă de responsabilitate incompatibilă cu statutul profesional și cu misiunea încredințată procurorului în sistemul de justiție.

Această situație este, fără nici o îndoială, rezultatul direct al conduitei reprobabile a procurorului Nicolae Tian, care a desconsiderat responsabilitățile ce-i revin atât prin prescripțiile legii, cât și prin normele deontologice.

Având în vedere că abaterea disciplinară presupune elemente similare unei încălcări de natură penală sau contravențională, iar incriminarea unor fapte ca abateri disciplinare are rolul de a proteja valorile fundamentale și relațiile sociale esențiale pentru funcționarea sistemului de justiție, Consiliul consideră că *obiectul* abaterii disciplinare comise de procurorul Nicolae Tian îl constituie valorile ocrotite de lege în legătură cu drepturile procesuale ale persoanelor, normele de desfășurare a urmăririi penale și statutul profesional al procurorului – respectarea disciplinei executive, aplicarea strictă a legii, diligența și rolul activ în garantarea termenului rezonabil. Toate aceste valori au fost desconsiderate într-o manieră inexplicabilă.

Latura obiectivă a abaterii disciplinare cuprinde: fapta (acțiunea sau inacțiunea), urmarea imediată și legătura de cauzalitate dintre acestea. În prezenta cauză, elementul material constă în conduita interzisă de normele disciplinare, manifestată prin inacțiunea procurorului. Colegiul de disciplină și etică a constatat, în mod justificat, că aceste fapte atrag răspunderea disciplinară.

Procurorul are obligația de a asigura supremația legii, de a respecta drepturile și libertățile fundamentale, de a garanta egalitatea participanților la proces și un tratament nediscriminatoriu, de a respecta Codul de etică și de a se implica în formarea profesională continuă. În speță, *urmare imediată* a abaterii disciplinare s-a concretizat prin diminuarea încrederii opiniei publice în funcția de procuror și prin afectarea imaginii justiției ca sistem și serviciu public.

Legătura de cauzalitate rezultă din conexiunea evidentă dintre inacțiunea procurorului și deteriorarea încrederii publice. Astfel, s-a stabilit că lăsarea cauzelor penale în nelucrare pe perioade cuprinse între 3 și 9 luni a condus la pierderea încrederii societății în activitatea procuraturii și în corectitudinea actului de justiție.

Latura subiectivă a abaterii disciplinare vizează atitudinea psihică a procurorului, respectiv forma de vinovăție. Conform art. 36 alin. (2) și art. 38¹ din Legea cu privire la Procuratură, răspunderea disciplinară intervine doar în cazul săvârșirii cu intenție sau cu neglijență gravă. Neglijența gravă există atunci când procurorul admite încălcări ale normelor legale fără să prevadă consecințele, deși putea și trebuia să le prevadă, ori atunci când consideră neîntemeiat că acestea nu se vor produce. Lipsa unei asemenea previziuni este inexplicabilă pentru un profesionist în drept și nu poate fi justificată prin particularitățile cauzei.

În prezenta situație, *vinovăția* procurorului Nicolae Tian se circumscrie neglijenței grave. Acesta a încălcat norme esențiale de drept procesual fără să își dea seama de consecințele inevitabile, deși putea și trebuia să le prevadă. Gravitatea faptei derivă din încălcarea flagrantă a obligațiilor profesionale prevăzute la art. 6 alin. (3) din Legea cu privire la Procuratură.

Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că hotărârea contestată a Colegiului de disciplină și etică a reflectat corect situația de fapt și a expus argumente pertinente privind necesitatea aplicării sancțiunii disciplinare.

Pentru aceste motive, Consiliul Superior al Procurorilor respinge ca neîntemeiată contestația procurorului Nicolae Tian și confirmă legalitatea și temeinicia Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-116/2023 din 22.09.2023.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art. 37, art. 70 alin. (1) lit. f), art. 77, art. 86 alin. (3) lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; pct. 9.11 lit. a) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct. 81 lit. a) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor-

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge ca neîntemeiată contestația procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat, Nicolae Tian, cu menținerea Hotărâri Colegiului de disciplină și etică nr.3-116/2023 din 22.09.2023.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ